

Iberiar penintsulako azken 8.000 urteetako historia genetikoak

Science aldizkariak Iberiar penintsulako azken 8.000 urteetako historia genetikoak azaltzen duen lana argitaratu du. Antzinako 271 iberiarren DNA aztertu dute, eta zehaztu dute zer-nolakoa izan zen urte haietako migrazioek eragindako fluxu genetikoak argitu dute. Erdialdeko Europatik penintsulara etorritako migrazioen eragina oso handia izan zela; ia gizonetzkoen populazio osoa ordezkatzera inokoa. Eta agerian jarri dute euskaldunok penintsulako beste populazioen aldean ditugun desberdintasun genetikoak azken 2.000 urtekoak besterik ez direla.

Iberiar penintsulako aztarnategietan antzinako DNAREN azterketa zabala egin dute David Reich eta Carles Lalueza-Fox ikertzaileen zuzendaritzapean. Emaitzen arabera, erromatarren eta musulmanen migrazioek utzi zuten arrasto genetiko handiena penintsulako populazio batzuetan. “Baina lortu dugun emaitzarik ikusgarriena da horren aurretik, duela 4.500 urte inguru (Brontze Aroan) kokatutakoa”, adierazi du Iñigo Olalde Bostoneko Harvard

Ciudad Realeko hilobi honetan, jatorri oso desberdineko bikotea aurkitu zuten elkarrekin lurperatuta: emakumezkoa, urte luzez penintsulako biztanle izandakoen jatorrikoa, eta gizonzkoa, Erdialdeko Europatik etorritako artzainen ondorengoa. ARG.: Luis Benítez de Lugo Enrich eta José Luis Fuentes Sánchez.

Medical School-eko ikertzaile gasteiztarrak. “Errusiako estepatik Erdialdeko Europa eta handik Iberiar penintsulara etorritako migrazioek izugarriko eragin genetikoak izan zuten penintsula osoan, baita euskaldunengan ere. Penintsulako populazio lokalekin nahastu eta populazio homogeneoa sortu

zuten; kanpoko populazioen % 40ko arbasotasuna jaso zuten. Baina gizonetzkoen leinuei begiratzen badiugu, ikusten da lerro maskulino osoa kanpotik etorritako populazioez ordezkatu zela”. Emakumezkoek kanpotik etorritako gizonetzkoekin izango zituzten ondorengoak, edo kanpotarrek bertako gizonak hilko zituzten, eta 500 urte nahikoak izan ziren gizonetzkoen ordezkapen osoa gertatzeko.

Geroko Burdin Aroa ere garai interesgarria da, ordukoa baita Iberiar penintsulan hitz egiten ziren hizkuntzen erreferentziarik zaharrena. Hizkuntza ez indoeuroparrak hitz egiten ziren Euskal Herriko eremuan (euskararen aurrekaria) eta mediterraneoan (iberoa), eta hizkuntza indoeuroparrak penintsularen erdi eta mendebaldean (hizkuntza zeltikoak). Erromatarrek iristearekin batera galdu ziren guztiz hizkuntza zeltikoak eta iberoa. Euskal Herrian, ordea, ez zen galdu, ez duela 4.500 urteko migrazioekin, ez eta erromatarren etorrerarekin, eta Mendebaldeko Europako hizkuntza aurre indoeuropar bakarra da egun.

“Gainerako populazioetan ez bezala, euskaldunengan ez zuten eragin genetikorik izan erromatarrek eta musulmanek. Egungo euskaldunek antza genetikoa handia dute aurreko populazioekin, Burdin Arokoekin”, dio Olalde. “Lehen esaten zen euskaldunak mesolitikoko populazioen jarraipena izan zitezkeela, duela 8.000 urtekoak. Gero neolitikoko jarraipena zirela esan zen. Baina gure datuek erakusten dute duela 4.500 urteko migrazio haiek gurean ere eragina izan zutela, eta azken 2.000 urteetakoak dela desberdintasun nagusia”.